

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemai nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 285.

V Ljubljani, v sredo 12. decembra 1888.

Letnik XVI.

Državni zbor.

Z Dunaja, 10. decembra.

Slovenščina pri sodiščih.

Budgetni odsek je jako marljiv, ker hoče presresanje državnega proračuna pred Božičem dovršiti in reč tako vrediti, da bi se budgetna razprava v zbornici pričela takoj, ko se državni zbor meseca januarija zopet snide.

Te dni, namreč 4. in 5. decembra, obravnaval se je proračun justičnega ministerstva, kar je dalo slovenskemu zastopniku v budgetnem odseku dr. Tonkliju priliko govoriti o justičnih razmerah v raznih slovenskih deželah in od vlade zahtevati potrebnih pojasnil. Ker je ta reč za nas velikega pomena, hočem o njej malo obširneje poročati. Najprej je dr. Tonkli omenjal velikih napak pri porotnih razpravah v Trstu, Gorici, Rovinji in Celovci, kjer se pri sodiščih obravnava po italijanski in po nemški, in kjer zlasti pri porotnih razpravah s Slovenci občujejo po tolmačih. Da to ne gré, izprevideli so goriški porotniki že pred nekaterimi leti ter so se obrnili do ministerstva s prošnjo, naj bi odpravilo te neprilichnosti. Višja sodnja v Gradcu razsoja tudi tedaj, ako ji vsled pritožb ali rekurzov prihajajo razsodbe prve sodnije sestavljene v slovenskem jeziku, le nemški, potem pa prvi sodnji naroča, naj to razsodbo posloveni. To se nikakor ne vjema s sodnijsko inštrukcijo ter je veliko breme za prvega sodnika, kateri vsled tega tudi prve razsodbe raje dela v nemškem jeziku, da mu ni treba prestavljati razsodb višje sodnije in imeti dvojnega dela.

V Gorici je treba vsled slovenskih pisem prav pogostoma tudi v zemljiške knjige vpisovati slovenski; ali zemljiški knjigovodja ni zmožen slovenski vknjiževati. Deželno-knjižni urad je bil italijanski; namesto bivšega vodje bil je nastavljen zemljiški knjigovodja, ki ne zna slovenski pisati, dasi ima le s Slovenci opraviti, ker je celi okraj čisto slovenski. Zato prosi govornik, da nastavijo še drugega uradnika, ki bo znal slovenski vknjiževati.

Druga neprilichnost je ta, da so pri nekaterih okrajnih sodnijah, kjer sta bila po dva kancelista, enega izmed njih nastavili za zemljiškega knjigovodjo, službo kancelista pa pustili izpraznjeno, kakor se je n. pr. zgodilo v Tolminu. Vsled tega zaostaja prepisovanje na čisto in stranke dobivajo razsodbe jako pozno, kar jim dostikrat veliko škodo provzročuje. Izpraznjene službe kancelistov je treba torej zopet nastaviti, da se more delo redno vršiti in da razsodbe ne zaostajajo.

Govornik zatem preide k sodnijskim poslopjem in omenja, da so dotični prostori v Trstu zelo slabi; v Trstu je treba novega justičnega poslopja, ki bi bilo moralo že zdavnej dodelano biti; pa dozdej se ni še nič zgodilo, ker dotični načrt ni ugajal. Morebiti ima pa sedanji predsednik višje sodnije kak boljši načrt, ki naj ga predloži slavni vladi.

V Gorici je pa zlasti poslopje mestne delegirane sodnije jako slabo; že pred nekaterimi leti so se pričele razprave zaradi zidanja primernejšega poslopja, ki pa dosedaj še niso imele nobenega vspeha.

Na te pritožbe dr. Tonklija odgovarjal je justični minister, da je gledé Koroške že v odgovoru na Steinwenderjevo interpelacijo povedal, da je bilo za Celovec razpisanih 5 novih avskultantovskih služb, za katere se je v razpisu zahtevalo znanje slovenskega jezika. S temi avskultanti bo nujni potrebi vsaj pri omenjeni sodnji za silo pomagano.

Zaradi novega sodnijskega poslopja v Trstu za zdaj ne more nič obetati. Prvi načrt je bil tako obširen in tako velikanski, da ni bilo mogoče ustrezati raznoterim zahtevam, katerih mnoge z justično upravo celo nič opraviti nimajo. Vendar se pa razprave zaradi novega poslopja nadaljujejo.

Ravno to velja o sodnijskem poslopju v Gorici; tudi o tej reči razprave še niso tolikanj dognane, da bi mogel za trdno reči, se bo li zidalo v dogonskem poslopju ali ne. Tudi v tej zadevi morem le sploh reči, da si bode vlada prizadevala dotičnim potrebam kolikor mogoče ustrezati.

Ta odgovor ministrov bil je jako površen, ker se z besedico ni dotaknil najvažnejše pritožbe gosp. dr. Tonklija gledé tolmačev pri porotnih sodnijah. Ne moremo pa prav vedeti, je-li minister to nalašč opustil, ali mu je bil obširnejši odgovor prestrižen po predsedniku Hausnerju, ki je takoj, ko je obmolnil Schönborn, dal drugemu govorniku besedo, ne čakajoč, ima li minister še kaj povedati ali ne. Pa že to malo je zadostovalo, da sta se na noge spravila znana zagrizena nasprotnika slovenskega naroda, dr. Heilsberg in dr. Rus. Štajerski poslanec dr. Heilsberg odgovarjal je dr. Tonkliju še v isti seji, da se Slovenci nimajo ničesa pritoževati, ker se jim izpolnjuje vse pravične in izvršljive zahteve. Ljudstvo se res tudi ne pritožuje in je zadovoljno, ali kolovodje slovenski niso zadovoljni in to nezadovoljnost pa razne národne tirjatve trosijo med priprosti narod. Ako bi pa hoteli ustrezati željam dr. Tonklija, bilo bi to silno velika in občutljiva škoda za pravno življenje in zlasti za kredit zemljiškega posestva. Dr. Heilsberg je tudi deželni poslanec štajerski, toda ravno razprave v deželnem zboru najjasneje pričaje in štajerski Slovenci najboljše čutijo, kako Heilsberg in njegovi pristaši izpolnjujejo opravičene želje in zahteve svojih slovenskih sodeželanov!

Ker prvi dan ni bilo več časa, odgovarjal je dr. Tonkli ministru in Heilsbergu drugi dan. Priznaval je, da je pomnožitev avskultantov pri deželni sodnji v Celovcu malo znamenje, da se tamošnje razmere obračajo na bolje; ali s tem vendar ni dosti pomagano, ker ni dovolj slovenskega jezika zmožnih sodnikov in je nemogoče sestaviti slovenski senat. Pa tudi nobenega adjunkta ondi nimajo, ki bi ga mogli rabiti kot preiskovalnega sodnika v slovenskem jeziku. Ravno taka je pri mestni delegirani sodnji v Celovcu, kjer se preiskave in obravnave s slovenskimi strankami vrše po tolmačih, kar pa močno škoduje sodstvu.

Dr. Heilsbergu nasproti govornik omenja, da o Štajerski zadnjič ni govoril. Tam imajo sodnikov, ki slovenski razsojujejo, in zemljiških knjigo-

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohora.

(Konec.)

„Koledar družbe sv. Mohora“ za navadno leto 1889. — Na čelu zabavnemu delu je spis: „Naš cesar Franc Jožef I.“ V spomin štiridesetletnice vladanja Njegovega Veličanstva. Spisal Ign. Žitnik. — Malo prostora je bilo danega pisatelju in gotovo ni lahko delo v tako majhnem obsegu spisati zgodovino štiridesetih let, a rešil je svojo nalogo častno. Splošnje je jezik poljuden, vendar se nahaja sem ter tje kak pojem, ki kmetskemu bralcu ne bode umljiv. Posebno hvale vredno je, da se spis dotika praktičnih vprašanj iz sedanjosti, kakor na pr. žganjarske postavne. — Oglejmo si še druge poučne in zabavno-poučne spise. „Zlatomašnik Josip Jurij Strossmayer“, spisal Josip Starè. — Pisatelj opisuje delovanje zlatomašnikovo kot duhovnika in škofa, kot politika in domoljuba ter podá popis slavnosti ob priliki zlate maše slavljenčeve. Pogrešamo pri tem spisu natančnejše slike Strossmayerja kot človeka in njegovega načaja. Tako bi imel narod od spisa več koristí, saj sama

ta fakta pač narod ne morejo ne zanimati in zabavati in tudi ne mnogo poučiti, ker narod ne vé dosti o vseučiliščih, akademijah itd., in torej takih reči tudi razumeti ne more. — Še dva druga životopisa sta v „Koledarju“, dekana Lamberta Ferčnika in dr. Valentina Zarnika. Životopisa sta oba dobra, zlasti se odlikuje drugi po svoji točnosti in jasnosti, ker izrečno povdarja dobre lastnosti pokojnikove kot vzgled v posnemanje drugim.

Pravi vzor potopisov je spis: „Zlatomašnik Leon XIII. in slovenski romarji“. Spisal dr. Ivan Križanič. — Uvod je uprav pesniški. Pisatelj reši vprašanje, česa iščejo ljudstva v Rimu v času, ko je na dnevnem redu socialno, državno in národno vprašanje. Trdnih tál iščejo — na skali sv. Petra. Pisatelj ne trati časa z brezplodnim opisovanjem malenkostnih dogodeb, ki bi bralcev ne zanimale. Izbral je najboljše, kakor popis Lorete in razne vtise, ki jih je ondi doživel, popis rimskih cerkvá, vtise pri sv. očetu itd. Pripovedovanje je poljudno, navdušeno, mikavno in šaljivo ter ob jednem poučno. Lepo se prilegajo izpiski iz sv. pisma. Kdor si hoče vstvariti pojem o popotovanju v Rim, kdor se hoče navdušiti, naj bere ta spis.

„Razgled po svetu“. Sostavil Ignacij

Žitnik. Z redko spretnostjo seznanja pisatelj bralce „Koledarjeve“ z vsemi imenitnejšimi dogodki in vprašanji v ožjem in širšem krogu. Popisujejo se razne slavnosti po Slovenskem, pisatelj seznaní bralce z družbo sv. Cirila in Metoda, z žganjarsko postavo itd., sledí razgled križem sveta in životopisi umrlih slavnih Slovencev. — Jednatost in točnost odlikujeta spis.

Spisi: „Kako je ravnati s travniki“, „Iz kuhinje“ in „Zbirka gospodarskih, zdravniških in drugih skušenj“, so primerni za „Koledar“ in dovršeni v svoji vrsti. — Posebno pozornost zasluži spis: „Sleparija s skrivnostnimi zdravili“ zaradi svoje dejanske važnosti. Pisatelj odkriva tu marsikomu neznano goljufijo s takimi zdravili in ogromen dobiček, ki ga taki možje prisleparijo.

Ostanejo še leposlovní spisi, kot najvažnejši. „Obsojen“. Povest. Spisal dr. Josip Vošnjak. — Jernej, sin vdove Logarjeve matere, se začne družiti s popolnoma propalim potepuhom Ogrizkovim Lipetom. Mati ga svari brez vspeha. Nekega večera povabi Lipe Jerneja na važen pogovor v gostilni. Pripravi ga z zvijačo, da mu ta razodene, kje bogati Zemljak hrani denar. Pregovorj

vodij, ki slovenske odloke vpisujejo. Ako pa Heilsberg trdi, da slovensko ljudstvo ne tirja slovenskega uradovanja, opozarja ga na slovenske vloge, ki uradom dohajajo in ki jih je treba reševati. Nihče ne more tajiti, da na Štajerskem in Koroškem bivajo Slovenci, ki tirjajo svoje ustavne pravice in ki si jih bodo vedeli tudi priboriti. Ko so bili židje po vnebohodu Gospodovem prijeli aposteljne in so se v velikem zboru posvetovali, kaj bi ž njimi storili, vstal je modri Gamaliel, učenik poznejšega apostelja Pavla, in je rekel: Može, pustite te ljudi pri miru; videli smo, da jih je bilo že veliko vstalo in si pridobilo obilno tovarišev, ali izginili so in nobenega sledu ni več za njimi; ako je delo, ki ga ti može (aposteljni) počenjajo, človeško, bo samo od sebe razpadlo, ako je pa božje, ne bomo ga mogli zatreči. Če je res, kar trdi dr. Heilsberg, sklepal je dr. Tonkli, da namreč le kolovodje slovenski zahtevajo slovensko uradovanje, ne pa narod, se bo to samo po sebi poleglo; ako je pa to v slovenskem narodu vkoreninjeno, je vse prizadevanje nasprotnikov zastoj, slovenski narod si bo gotovo priboril svoje pravice. Da pa slovenski poslanci ravnaajo res v smislu naroda slovenskega, priča interpelacija g. dr. Vošnjaka in pričajo zahvalnice, ki so jim lani došle od 56 slovenskih občin na Koroškem. Doktor Heilsberg in tovariši o tem seveda nič ne vedo, ker nasprotni listi in zlasti uradna „Klagenfurter Ztg.“ izjav slovenskih prebivalcev ne objavljajo, ampak samo nasprotno, ali to nič ne dá, Slovenci ne bodo omagali, ampak bodo toliko časa zahtevali svoje pravice, da jih dobijo.

Dr. Heilsbergu so te besede hudo presedale in skušal je predgovorniku odgovarjati, češ, da je bilo na Štajerskem in Koroškem nekdanj tako lepo in mirno, da so Nemci in Slovenci v slogi in prijateljstvu živeli med seboj, in da so začeli le v zadnjem času nekateri ljudje agitovati in hujskati ter naštevati celo vrsto pravic, ki se morajo privoliti Slovincem. Toda slovensko prebivalstvo ne mara za tako hujskanje in samo na laž stavlja omenjene agitatorje; zato pričakuje dr. Heilsberg, da se bo prejšnje mirno življenje zopet povrnilo in da bodo prišli boljši časi. To pričakujemo tudi mi; toda to je le mogoče na podlagi enakopravnosti med nemškimi in slovenskimi prebivalci; dokler bodo hoteli pa Heilsberg in nemški tovariši njegovi gospodovati, slovensko prebivalstvo pa silili hlapčevati, toliko časa se ni nadejati mirnega in složnega življenja. Heilsberg in tovariši naj se torej vstopijo na stališče ravnopravnosti, in nekdanji mir in pravo prijateljstvo bo se zopet vkoreninilo med raznimi narodi v Avstriji.

Tudi dr. Rus je hotel pokazati svojo veliko luč in je modroval o Slovincih na Koroškem. Objektivne prikazni, rekel je Rus, pričajo, kako slovenski narod na Koroškem misli. Dežela ima le dva slovenska poslance v deželnem zboru, dasi bi jih morala v primeri s pravim številom prebivalstva veliko več imeti. Koroškimi Slovincem je slovenski jezik le družinski jezik in jezik srca; za promet in javne opravke, pa tudi kot sodnijski jezik rabijo nemški jezik. Slovenske agitacije izvirajo največ od slovenskih duhovnikov. Ne gre pa se na-nje sklicevati, kar more najbolj pričati knez in škof, čigar

prizadevanje za zboljšanje milovanja vrednih razmer med koroškim duhovenstvom je zadosti znano. Naj se torej jedini dvojezični deželi, kjer je mir in pokoj med obema narodoma, prihrani žalostni narodni boj.

Dr. Rusu in njegovim tovarišem bi bilo torej jako ljubo, da bi koroški Slovenci ostali vedni tlačani nemških liberalcev, ki jim milostljivo dovoljujejo, da smejo domá med seboj slovenski kramljati, dokler še znajo in dokler slovenski jezik ne bode v miru počival za vse večne čase. Ali te ljubavi dr. Rusu nečemo izkazati, ter si bomo marveč prizadevali, da slovenski jezik ne bo omejen samo na družino in na srce, ampak da se mu tudi v javnem življenju podelijo pravice, katere mu gredo po božjem in človeškem pravu.

V ravno isti seji odgovarjal je pa tudi vladni zastopnik baron Sacken še jedenkrat na Tonklijave pritožbe ter je nekako dopolnil prvi odgovor ministrov.

Gledé celovške deželne sodnije je rekel, da so se vže lani vršile preiskave zaradi tolmačev pri sodnijskih in zlasti kazenskih obravnava v Celovci. Toda sodnijski predsedniki se našli jedino pomanjkljivost v tem, da ni dovolj nižjih justičnih pomožnih uradnikov, ki bi bili zmožni slovenskega jezika in bi mogli spisavati zapisnik. Justična uprava je to popravila s pomnoženjem avskultantov, od katerih se je v razpisu zahtevalo znanje slovenskega jezika. Da bi primanjkovalo tudi sodnijskih uradnikov, predsedništva niso priznavala. Sicer pa še to omenjam, da tudi sedaj še v Celovcu ne bode mogoče popolnoma odpraviti tolmačev, bodisi z ozirom na porotnike, bodisi z ozirom na zagovornike. Silno težko bo porotnike tako sestaviti, da bodo vsi zmožni slovenskega jezika, in ravno to velja o zagovornikih. Kolikor on vé, je v Celovcu jeden sam odvetnik slovensčine tolikanj zmožen, da more v njej izvrševati obravnave.

Gledé zemljiškega knjigovodje v Gorici je Sacken odgovarjal, da bode justična uprava reč preiskala in po izidu preiskave to nedostatnost odpravila. Sicer pa misli, da se je treba ozirati tudi na obstoječe razmere. Pri mnogih okrajnih sodnijah so manipulacijski uradniki, ki ne znajo slovenskega jezika tako dobro, kakor bi bilo treba. Sicer se je vže več let sém pri vsaki izpraznjeni službi gledalo na to, da so se nastavljalni novi uradniki s potrebnimi lastnostmi, ali vendar ni mogoče vse na jedenkrat predrugačiti, ampak se more to le polagoma zgoditi. Že nastavljenih uradnikov ne morejo kar na vrat na nos odpraviti. Pri manipulacijskih uradnikih pa je še ta težava, da so po zakonu zavezani, nastavljalni doslužene podčastnike, ki imajo dotični certifikat; v spričevalih dostikrat stoji opazka, da je tega in onega jezika zmožen, kadar pa pride v službo, pokaže se, da istega ni zmožen v toliki meri, kolikor služba njegova zahteva. To je težava, ki sem je omenjal v dokaz, da je le polagoma mogoče ustrezati željam in potrebam, ki so se poudarjale.

Teh težav tudi mi ne preziramo, ali zdi se nam, da ne bo tako težko jih odpraviti, kakor sodi gospod vladni zastopnik. Kakor se je nameravalo že v Trstu porotne sodnije ločiti v italijanske in slovenske, tako naj se zgodi tudi na Koroškem, kjer naj se ločijo

v slovenske in nemške. Gledé dosluženih podčastnikov pa ni posebno težko se prepričati, znajo li potrebni jezik, ali ne. Dostikrat je razvidno vže iz rojstnega kraja, kjer so domá, katerega jezika so zmožni, v dvomljivih slučajih pa ni težko, se z malo poskušnjo prepričati, ima li prosilec potrebne vednosti, ali ne. Ako pa res zakon sam v tem oziru dela kake zapreke, bode pač treba dotični zakon prilično premeniti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. decembra.

Notranje dežele.

„Sonn- und „Montagszeitung“ piše povodom *Riegrove slavnosti*: Človek je lahko odločen nasprotnik tega ostro izraženega političnega značaja, in vendar mora priznati, da Rieger ni samo kras svoji ožji domovini, marveč je tudi eden izmed onih mož, ki so celi Avstriji v veliko čast. Skoraj celo človeško dōbo stoječ sredi silnih valov javnega delovanja grešil je ta osiveli parlamentarec gotovo večkrat kot enkrat, in nikdo ne priznava tega proustdušneje nego on sam, toda tudi njegova zmota je izvirala vsigdar le iz najplemenitejših nagibov, iz neugasljive ljubezni do domovine. Rieger je bil in je pripravljen žrtvovati za češki narod vse, tudi svojo poljudnost. To je Riegrova velečina, katero prekosil je še njegova nesebičnost. — Tako sodi o dr. Riegru njemu neprijateljski list.

Izvanredni avancement se bo vršil skoraj gotovo o Božiči, kajti vojno in domobrantsko ministerstvo sta stavila že svoje predloge.

Ogerska vlada je predložila državnemu zboru postavni načrt, da se takoj nakaže pol milijona, s katerim denarjem se bodo pričela pripravljala dela za vrvanje „Železnih vrat“.

Vnanje države.

Italijanski vladni listi neprestano prinašajo vesti, da je papež *Leon XIII.* bolan; takó so tudi pisali zadnje dni, da je sv. Oče odložil konzistorij zaradi slabega zdravja. „Osservatore Romano“ prekljuje to vest kot zlobno laž.

Ruski poluurni list „Journal de St. Pét.“ je, kakor znano, jako simpatično omenjal slavnost *avstrijskega* cesarja, ki se trudi, „da bi ohranil sredi agitacij sedanjega časa svojim narodom dobrote miru“. Vendar je pa to Giersovo glasilo tudi pri tej priliki naglašalo, da so mej Rusijo in Avstrijo razni politični nazori, ki morejo ločiti vladi in narode. Ta zadnja opazka je bila povod ostalim ruskim listom, da so na dolgo in široko razpravljali razmere mej obema državama. „Novoje Vremja“ piše: Avstrijska politika je krenila na nevarno stezo. Položaj Avstrije v zvezi z Nemčijo in Italijo je jako obžalovanja vreden, ker ne zadostuje zgodovini in pomenu habsburške monarhije. „Graždanin“ pravi, da je avstrijska politika zgrešila pravo pot. V istem smislu pišejo tudi vsi ostali listi. Iz vsega tega pa se čita mej vrstami, kakó občutijo merodajni ruski krogi potrebo, da bi se Rusija približala Avstriji.

Nemški državni zbor je izročil predlogo o zavarovanji ostarelih in onemoglih delavcev po dolgi razpravi posebni komisiji 28 članov. — Londonski „Financial News“ je poročal, da namerava Nemčija postaviti Turčijo pod kuratelo. „Nordd. Allg. Ztg.“ odločno oporeka temu ter pravi, da razširjajo angleški listi take vesti le zaradi tega, da bi vzbudili v Carjigradu nevoljo zoper Nemčijo.

Francoska vlada je jako vznemirjena vsled odločnega postopanja Boulangerjevega. V Parizu se govori, da bo Floquet takoj po dognani proračunski

ga tudi, da gre še tisti večer poskusit, če bi bilo mogoče dobiti Zemljakovo hčer v zakon. Jernej gre, a pes ga prepodi. Ko pride nazaj, praša ga Lipe, kje je lestva, kako je s psom itd. Nato se podasta domov. Drugi dan Zemljak zapazi, da je okraden. Sum leti na Jerneja, ker se je pri njegovem ležišču našlo nekaj denarja, ki ga mu je bil po noči pravi tat Lipe podtaknil. Sodniki oba obsodijo. Jernej od žalosti zbolí a slednjič vendar pride Lipetova tatvina na dan. Konec je, da Lipeta, ki je med tem postal ropar, vstrelita dva orožnika in da se Jernej oženi z Zemljakovo hčerjo. — Povest je torej kriminalna. Njen naslov je „o b s o j e n“, znamenje, da ima biti glavna oseba Lipe. Kaj je namen te povesti? Dvoje je mogoče. S v a r i t i narod pred enakimi napakami, tatvino, roparstvom itd. — Če je namen ta, je mnogo drugih bolj perečih namenov, ki pričakujejo svojih povesti. Takih značajev kot je Lipe, mislim, da mej bralci „Koledarjevimi“ ni. Če je pa namen z a b a v a t i, ima Lipetov značaj premalo znakov značaja na sebi, in sploh povest premalo blažilnega, da bi se ta namen v resnici dosegel. To pa je gotovo, da bode narodu povest jako všeč, ker je zapletena in vzbuja domišljijo. A taka zabava ni namen leposlovju. Povest je sama na sebi

lepo izpeljana, pisana v narodnem duhu, samo snov ni zeló primerna. Besede „svetstvo“ mesto „zakrament“ ne kaže uvajati.

„Kako je stari Molek tatu iskal.“ Kratkočasna povest. Spisal Janko Krsnik. Ime tega pisatelja še nismo čitali v Koledarji. Družba pridobila je ž njim novo moč na pripovedovalnem polji. — Trden a trmast kmet Molek prodal je svoje vole. Ker se je kupčija dobro obnesla, privoščil si je kozarec vina. Nenavadno vesel prišedši domov spravi denar. Čez nekaj dni pride ga sosed Goropečnik prosit na posodo. Molek gre po denar v stari kožuh, kamor ga je bil shranil, a ni ga. Kedo ga je vkradel? Nihče drugi kot sin Luka in mešetar Miška, ki sta skupaj v gostilni pila, to je njegovo trdno prepričanje, a dokazati jima ne more. Molek ima hude dni, vse je že poskusil, da bi se tatvina skazala, a nič ne pomaga. Gre k vedežu Ostrižencu na Štajersko. Ta mu pokaže tatu v ogledalu, takega kakor je zvedel, da si ga misli Molek. A da bode tat očiten, mora iti Molek v ris. Stvar pride tako daleč, da sin Luka, mešetar Miška in sosed Goropečnik Molka zvežejo, misleč, da nori, ker se je v risu pretepal z Goropečnikom in Miško. Domači pošljejo po čarovnico Mesojedo, naj očetu pomaga. Mesojeda

pride, dela čez Molka velike križe, a to je Molku že preveč. Niti hoče iz tega kraja. Se po kožuh gre, ker je mraz, a obleči ga ne more. V rokavu je listnica z denarji. Oni večer vtaknil je bil denar v rokav mesto v žep. Molku pa se je zopet pomirilo srce in v družino so je zopet vrnila prejšnja zadovoljnost. — Namen te povesti je poučiti ljudstvo, da je treba na denar paziti, da trma ni nikjer dobra in da babja vera ne velja nič. Pisatelj pozna kmetško življenje kot malokdo. Povest je verjetna, značaji mogoči in tudi še dandanes resnični. Prilegala se bode torej Koledarjevimi bralcem.

Izmed pesmi je Gregorčičeva „V srce si glej“ didaktične vsebine ter je za Koledar primerna. Tudi Funtkova „Kako zašlo si ti na grob?“ je umljiva priprostim bralcem, bolj nerazumljiva za ljudstvo pa se mi zdi pesem „V viharji“. Besedi kakor: „vrlina“, „svetinje nosi nam dedinje“, „dičil“ narod ne razume. Sploh naj bi se pazilo na to, da morajo pesmi za ljudstvo ravno tako imeti svoj poseben značaj, kakor pesmi za otroke in za mladino.

Pregledali smo knjige. Lahko smo ž njimi zadovoljni, lahko smo jih veseli. Odbor družbe sv. Mohora hodi po pravem potu. Dokaz temu je veliko

razpravi ukrenil potrebno zoper generala, to je, da ga bo ukazal zapreti zaradi veleizdaje.

Gibanje belgijskih socialistov v južnih pokrajinah postaja vedno bolj nevarno. Kakor poroča „Indep. Belge“, vršile so se predvčerajšnjim v „premogovem okraju“ veliki izgredi. Delavci so večinoma oboroženi z revolverji. Listi pišejo, da bo vlada poklicala rezervnike, ker je zvedela, da je republikanski shod v Chateletu sklenil upihati meščansko vojsko ter se po svoje bojevati — z dinamiti. Orožniki so zadnje dni zaprli mnogo razgrajalcev, dokaz, da je sklenila vlada odločnejše postopati.

Večji troški italijanskega vojnega ministertva bi se bili po vladnem predlogu morali pokriti s povišanjem zemljiškega davka in davka od soli. Zbornični odseki pa so zavrgli tako desetinko k zemljiškemu davku, kakor tudi nasvêt, da se poviša davek od soli. S tem je podpisana obsodba zoper finančnega ministra Maglianija, ako morebiti Orispi ne bo raje razpustil zbornice.

Angleška zemljepisna družba v Manchesteru je imela večeraj teden velikanski shod, na katerem se je posvetovala o suženjskem vprašanju. Akoravno je družba skoraj izključno protestantska, povabila je k shodu vendar škofa salfordskega in kardinala Lavigerieja. Slednji se je oprostil zaradi velike daljave, ob enem pa je naznanil, da sv. Očeta jako veseli ta shod in da mu podeljuje svoj blagoslov. Ko se je čitalo to pismo, pretrgali so bralca mnogo navdušeni klici, konečno pa je shod enoglasno sprejel resolucijo, s katero se izreka sv. Očetu zahvala, da je prvi sprožil to človekoljubno vprašanje.

Izvirni dopisi.

Iz Gradca, 10. decembra. (Slovanski komers.)

„V slavjansko kolo mili,
Vraúte se srodni puei;
Kad so stari grožđjem bili,
Nek so duhom sad unuei!“

Te besede ilirskega pesnika vstajale so v spominu mojem, ko sem vstopivši v veličastno dvorano „Puntigamer Bierhalle“ videl tu zbranih blizu pol tisoč zastopnikov vseh vej mogočnega debela slovanskega. Kdor zná, s katerimi neprilikami se je boriti slovanskemu življu v tujem mestu, moral bi se čuditi, da je bil komers sploh mogoč, a da se je tako sijajno obnesel, tega se pač nikdo ni nadejal. Vsa čast slovanskim dijakom. — Izmej slovanskih društev, ki so bila zastopana, imenujemo: akademično društvo „Hrvatska“, akad. društvo „Srbadija“, akad. društvo poljsko „Ognisko“, akad. društvo „Triglav“, „Slavija“ in akad. podružnica sv. Cirila in Metoda; izmej povabljenecv imenujemo zlasti g. profesorja dr. Kreka, g. prof. dr. Klemenčiča, g. prof. Hauptmanna itd.

Ob 1/2 9. uri otvori se komers s pesnijo „Gaudeamus igitur“. Nato poprime besedo predsednik komersu, gosp. dr. jur. Vekoslav Kraut ter govori blizu tako-le:

Slavna gospóda, dragi kolegi!

„Gaudeamus!“ ta stara dijaška pesem je današnjemu komersu primeren uvod. Ona označuje oni čút, ki polni srce nas vseh tukaj zbranih, čút veselja in nadeje. Z današnjim večerom storili smo slovanski dijaki mogočen korak naprej na poti seznanja do spoznanja. Mladost nagiba k veselosti; srečna se torej more imenovati ideja, ki je oživo-tvorila današnjo slavnost. Ona daje slovanskemu visokošolcu prijetno priliko veseliti se po svoji dijaški

številu udov, dokaz temu so knjige vsako leto, tako tudi letos. A še več bi odbor storil, če bi ga podpirali pisatelji. Zato mu je dolžan hvalo ves slovenski narod. Vsi pisatelji združili naj bi se pri družbi sv. Mohora. Tu naj bi bilo skupno polje, ki bi družilo vse slovenske pisatelje. A pomnil naj bi vsakdo, ki piše za družbo, da bode njegov spis v nad 40.000 izvodih potoval po širnej slovenski domovini. In koliko neudov bode bralo njegov spis! To naj bi ga bodrilo, da bi pazil na vsako besedo, ki se bode tiskala v toliko izvodih. Naj bi si bil vsakdo v svesti vzvišenega stališča, ki ga ima kot pisatelj družbe sv. Mohora, kct narodov učitelj v najširšem pomenu besede. Kar se tiče oblike, pisale naj bi se vse knjige za družbo popularno, kar najbolj mogoče. Saj resnica ostane resnica tudi v popularnej obliki. Vsem ustreči ter izdajati strokovne knjige za posamezne stanove, načelo pač ne more biti za družbo merodajno. Konec temu poročilu naj bodo besede v družbinem oglasniku v Koledarju: „Kdor nastavi pero, da bi za družbo priredil leposloven, zabaven ali poučen spis, naj si predstavlja kmetsko hišo, v kateri sedijo domači ob zimskem času okoli mize ali na bližnji peči, sin ali hči pa bere iz knjige.“ Cirilski.

naravi, ki že sama v sebi vtelesa čút združenja, zajedno pa je velevažna v tem smislu, da danes lahko ključemo sovražnemu svetu: Mi smo složni tudi v dejanju. Da! nas vse vzdiguje in navdušuje ona velika ideja, ki je dala 19. veku značajno lice, ki dandanes prekriljuje vse druge težnje javnega življenja. O njeni moči in velikosti nam pričajo velikanski vspehi drugih narodov. Baš ona tudi nam daje povod, da se nje oklenimo z vso silo, da se oklenimo narodne ideje, da ljubimo svoj narod, jezik svoj, v kojem nas je prvokrat sladko in milo nagovorila ljubeča mati; a zajedno nas vodi živo prepričanje, da naš bodoči obstanek ima svoj temelj le v mejebojni podpori, v zajemnem delovanju vseh sinov majke Slave!

Dragi kolegi! Ako je to prepričanje pravo, ostanimo mu zvesti kot možje, kot značajniki tudi tedaj, ko nas ne bode več obsevalo solnce akademične svobode, ko nam bode „alma mater“ že davno podala roko v slovo. Tedaj iščimo si vsak v svojem delokrogu novih poznavalcev svojemu prepričanju. Tako se bode iz plemenitega semena, ki ga hrani srce naše, izcimil sad, ki nam bode v tolažbo v jeseni našega življenja. A ko nas bode našega telesa sam prah in pepel, živelo bo še krepkeje in mogočnejše to naše prepričanje v naših potomcih.

Potem pozdravi gosp. predsednik v prvi vrsti došle povabljenecv, nato navzoča društva in zastopnike vseh narodnostij. Izvrstno vežbani „Slovanski pevski zbor“ pod vodstvom g. stud. med. Kuharja pel je štiri pesni; namreč: „V boj“, „Naprej zastava Slave“, „Sablja moja“ in „Slovenec sem“ ki so se vsprejele s ploskanjem in burno pohvalo. — Izvrstni slavnostni govor Srba gosp. dr. med. Trojanovića moral je iz vzrokov, katerih nečemo dalje razmotrivati, izostati. S petjem različnih pesnij („Šumi Marica“, „Onamo, onamo“, „Kje dom je moj“ itd.) menjavale so se napitnice in zahvalni govori. Gosp. dr. med. de Franceschi napil je v navdušenih besedah g. prof. dr. Kreku kot pokrovitelju in očetu slovanskih dijakov v Gradci. V imenu „Triglava“ govoril je g. stud. jur. Kotnik, za Bolgare zahvalil se je g. stud. techn. Kalčov, za Čehe g. dr. jur. Horný, v imenu „Srbadije“ g. stud. med. Bersa, v imenu „Hrvatske“ gosp. dr. med. Domalđović, za društvo „Slavijo“ g. stud. jur. Poček, za Poljake g. dr. med. Klimek in v imenu akad. podružnice g. dr. med. Rakež. Najbolj nas je pa zanimal govor Rusa g. dr. med. Kofmana; kajti večini od nas bili so glasovi ruskega jezika prvokrat na ubó.

Ko je zaključil g. predsednik oficijelni del komersa, oddal je vodstvo zabavnega dela Bolgaru g. Kalčovu. Telegramov je došlo mnogo iz avstrijskih dežel.*) Mej ostalimi jih je bilo z Dunaja šest in sicer od dr. Vitezića, Šukljeja in dr. Ferjančiča, akad. društev „Slovenija“, „Zvonimir“, „Akad. splka ve Vidne“ in od bolgarskih dijakov; iz Črnovic trije, iz Gorice dva, iz Ljubljane trije, iz Ljubnega na Štajerskem jeden, iz Celovca dva, dalje iz Ajdovščine, Prage in Monakovega.

Znatna svota čistega prebitka onih doneskov, ki so se darovali v to svrho, da se pokrijejo troški za komers, darovala se je akad. podružnici sv. Cirila in Metoda. Slava!

*) Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti telegramov v celoti. Op. vred.

Dnevne novice.

(Deželni šolski svét kranjski.) Včerajšnja „Wiener Zeitung“ naznanja, da so gospodje: stolni prošt dr. Klofutar, gimnazijski profesor Tomo Zupan, realčni vodja dr. Mrhal in ravnatelj Andrej Praprotnik od cesarja z Najvišjim sklepom z dné 4. decembra imenovani člani deželnega šolskega svéta kranjskega. Vsi štirje gospodje so bili vže doslej udje deželne šolske oblasti, in sicer gospoda dr. Klofutar in T. Zupan kot zastopnika škofijstva, dr. Mrhal za srednje, A. Praprotnik pa za ljudske šole. Ljubljansko mesto bode namesto g. prof. Pleteršnika zastopal g. dr. Bleiweis, deželni odbor pa dosedanja člana gospoda ces. svétnik Murnik in dr. Vošnjak. Torej ostane deželni šolski svét tudi v prihodnje v svoji glavni sestavi tak, kakoršen je bil dosedaj.

(Umrl) je dné 10. t. m. popoldne v Opatiji znani voditelj poljskega kluba v državnem zboru, dr. vitez Grocholski. Rodil se je l. 1815. iz stare plemenitaške rodovine kot sin ordonančnega častnika nadvojvode Karola v bitkah z Napoleonom I.

Gimnazijske nauke je dovršil v Lvovu, vseučiliške na Dunaji, kjer je bil 1839 promoviran doktorjem prava. Tri leta je služil v državni službi, potem pa se preselil na svoje posestvo pri Tarnopolu. L. 1861. je bil v velikem posestvu izvoljen v gališki deželni zbor, tu pa v deželni odbor ter bil tudi namestnik deželnega maršala. Od l. 1861. je bil tudi predsednik poljskemu klubu v državnem zboru. Od 11. aprila 1871 do 30. oktobra istega leta je bil minister brez portfelja v Hohenwartovem ministertvu. Dné 12. julija 1878 je postal tajni svétnik. Bil je zvest Avstrijec, vri domoljub, vzor nesebičnega moža. N. v. m. p.!

(Umeteljno delo domače hišne obrtnije iz Idrije) je bilo v stalnem obrtnem muzeji povodom otvorjenja dne 2. decembra t. l. mej drugimi izdelki domačega dlana razstavljeno in ostane še dlje časa sl. občinstvu na ogled. Gospa Dragotina Lapajne v Idriji, ki ima najlepše kljeklarske izdelke in največjo trgovino s čipkami, je poslala mašno obleko (kazulo, štolo, manipel, velum in burzo) kljeklano iz svile in prepletano s pristno zlato vrvico v obrtno razstavo. Dasi je po požrtvovalnosti in vsega priznanja vrednem trudu omenjena gospa že jako velike zasluge stekla si za povzdigo kljekljarstva v Idriji, in smo že večkrat imeli priliko občudovati krasna dela pridnih Idrijčank, vendar prekosi razstavljeno delo vse dosedanje rokotvore te stroke. Kakor je ornamentika, podlaga temu vzornemu predmetu, dovršena v jednotnem renesančnem slogu in na posamičnih razstavljenih delih popolnem harmonična, istotako so po risanem novem uzoru vrle kljekljarice izdelale obleko res mojstersko dovršeno. Reči smemo, da so se same sebe prekosile. Delo je vseskozi krhko, priznana svojstvo idrijskega kljekljarstva, svilnate niti so skozi in skozi enakomerno pletene, deloma „tkane“. Ne najdeš v delu niti najmanjše napake, ali kak znak utrujene roke. Od prve do zadnje kitice se kaže vztrajnost in rekli bi navdušenost vrlih delavk, ki so s tem izvodom kljekljarstva hotele dejanjsko spričati, kako daleč sega njih spretnost. Na tem nedosežnem umotvoru moremo le Idriji čestitati, osobito pa gospej Dragotini Lapajnetovi zahvaliti se, da je izvolila domači napredni obrtnosti tako sijajno spričalo pridobiti. Slava Idrijčankam! F. S.

(K nemškemu vit. ređu) prestopil je čast. gosp. Miha Klemenčič, kapelan v Črnomlju.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo dné 16. t. m. igrala se bode „Marijana“, slika iz ljudskega življenja v petih dejanjih. Francoski spisala Dennery in Mallian, poslovenil Davorin Hostnik. V repertoirji dramatičnega društva je malo iger, katere bi bile tako ugajale našemu občinstvu, kakor „Marijana“. Seglo je društvo po njo, da napravi prijateljem našega gledališča prijeten večer. Dné 26. decembra ponavljala se bode opereta „Pot po nevesto“, dné 13. januarija pa se bode igrala izvirna veseloigra „Pene“.

(Umrla) je v ponedeljek zvečer gospa baronica Codelli-Fahnenfeld po kratki bolezni, stara 79 let. Bila je jako usmiljena do revnih otrok in mestnih ubožcev. N. v. m. p.!

(Iz Zagreba) se poroča, da je notarski namestnik Schlindtner izneveril in zapravil okoli 104.000 gold.; na ponarejene menice pa je dolžan okoli 60.000 gold. Notarja Hofmanna so odstavili in zaplenili mu vse premoženje.

(„Matica Hrvatska“) je imela dné 9. t. m. redni glavni zbor. Iz doposlanega nam poročila povzamemo, da ima 6765 članov, 258 več, nego v minolem letu. Za leto 1887 je izdala 22.061 glđ. 74 kr. Skupno njeno premoženje iznaša 43.333 glđ. 79 kr.

(Izpred porotnega sodišča.) Pri večerajšnji obravnavi sta bila zatožena Josip Pavlin in Andrej Jezernik zaradi razžaljenja časti, da sta namreč v nekem inseratu agentu Albinu Sockel-nu očitala goljufijo. Porotniki so z 10 proti 2, oziroma s 6 proti 6 glasovom zanikali stavljenja jim vprašanja, in zatožena sta bila oproščena.

(Vabilo) na XXVIII. občni zbor narodne čitalnice ljubljanske v soboto dné 22. dec. ob poluosmi uri zvečer v društvenem steklenem salonu. Vrsta razpravam: 1. Nagovor predsednikov. — 2. Poročilo tajnikovo. — 3. Poročilo blagajnikovo. — 4. Volitev dveh pregledovalcev računov. — 5. Volitev odborova. — 6. Posameznosti.

(Resnici na ljubo.) Prijatelj nas prosi, da resnici na ljubo popravimo odstavek v oceni knjige Tomaža Kempčana: „Hoja za Kristusom“ v št. 283, ki slóve: „Zadnja izdaja, katero so oskrbeli bogo-

slovec lavantinski pod vodstvom pokojnega Slomška, je že silno redka." — Omenjena izdaja ni izšla pod vodstvom pokojnega Slomška, o čemur spričuje letnica njene izdaje 1873, temveč pod vodstvom takratnega spirituala v lavantinskem semenišči in sedanjega konzistorijalnega svetnika in dekana v Bralovčah, veleč. g. J. Bohinca.

(Duhovniške premembe v krški škofiji.) Knezoškofijski svetovalci so imenovani gospodje: Dr. A. Müller, župnik v Prevalih; L. Ubelacker, L. Unterkreuter in J. Koch. Plibersko dekanijo bo oskrboval čast. g. J. Škrbinec, župnik v Vogerčah; plibersko župnijo pa kapelan čast. gosp. Š. Čemer; župnijo Št. Martin pri Beljaku čast. g. L. Pirker.

(Razpisane so učiteljske službe): Na Vinici nadučitelja; letne plače 500 gold., doklade 30 gold. in stanovanje. Prošnje do 10. januarija. — V črnomaljskem okraji so razpisane: V Metliki druga učiteljska služba z letno plačo 500 gl.; ravno tam tretja učiteljska služba z letno plačo 450 gl.; učiteljska služba v Preloki z letno plačo 450 gl., doklado 30 gl. in stanovanjem. Prošnje do 25. t. m.

Raznoterosti.

— Slabo znamenje časa! Meseca novembra t. l. je bilo v področju dunajskega redarstva 18 samoumorov, in sicer se je usmrtilo 16 moških in 2 ženski.

— Koliko zrn v litru. Predsednik neke kmetijske družbe je vestno preštel zrna, ki grede v liter. Tako drži liter 28000 rženih zrn, 21.700 pšeničnih, 18.100 ječmenovih, 12.500 ovsenih, 5400 grahovih.

— Stekli volkovi. Iz Temišvara se poroča; V južnem delu krasso-szorenyškega komiteta je ljudstvo grozno preplašeno. Stekli volkovi napadajo pri belem dnevu vasi, isto tako kmete, ki jih hodijo odganjat. V vaseh Prilipec in Banija leži dvaindvajset ljudi, ki so sumni, da so zboleli vsled stekline. Štirje najbogatejši kmetje so že mej neizmernimi bolečinami umrli vsled te bolezni.

Telegrami.

Dunaj, 12. decembra. „Wienerzeitung“: Naučni minister je podelil profesorju na državni gimnaziji v Spljetu Rutarju izpraznjeno mesto na državni višji realki v Ljubljani. Finančni minister je imenoval računskega svetnika Rissmaula v Ljubljani računskim nadsvetnikom pri finančnem deželnem ravnateljstvu v Gradci.

Dunaj, 12. dec. Zbornica poslancev je sprejela brez debate v drugem in tretjem čitanju postavbo o podaljšani železnice Mostar-izliv Rame do Serajevega. Potem se je nadaljevala nadrobna razprava orožne postavbe. — V proračunskem odseku se je izjavil nasproti Mengerju Gautsch, da so veljavne postavne določbe o kongruji res semtertje ostre, vendar pa je treba nabrati izkušenj, potem še le bo mogoče izdati nov zakon, ki bo končno vredil plače profesorjev na škofijskih zavodih. Obravnave so se vže pričele, in sicer najprvo s finančnim ministrom. Dotični postavni načrt se bode v kratkem predložil. Konečno sta se sprejeli resoluciji, ki pozivljate vlado, da predloži še v tem zasedanji dotični postavni načrt, kakor tudi postavni načrt, ki vrejuje plače kapiteljem.

Gradec, 12. decembra. Lepo vreme pospešuje krasno slavnost. Cesarjeva pot izborna okrašena. V kratki dōbi, odkar se je izvedel cesarski obisk, storilo se je vse mogoče, da se tudi na vnanje izrazi praznično veselje. Že pred 10. uro so bili veliki trg pred kolodvorom in bližnje ulice prenapolnjeni. Na peronu so bili častna stotnija pešpolka „kralj belgijski“ z godbo, don Alfonz, namestnik, deželni poveljnik, deželni glavar in župan z mestnimi svetniki. Ob 3/4 11. uro je dospel dvorni vlak s cesarjem mej sviranjem cesarske pesmi in gromovitimi „hoch“-klici.

Umrli so:

8. decembra. Lidija Pfeifer, majorjeva hči, 17 let, Poljanski nasip št. 26, jetika.

9. decembra. Blaž Kožorok, gostač, 42 let, Kravja dolina št. 11, apoplexia cerebri. — Peter Vindišar, kočijaž, 47 let, Tržaška cesta št. 35, vsled raka na jetrih. — Janez Kern, hišnega oskrbnika sin, 5 1/2 leta, Poljanska cesta št. 18, pyaemie.

V bolnišnici:

4. decembra. Marija Terček, delavčeva hči, 2 1/2 leta, jetika.

Izdajatelj: Matija Kolar.

5. decembra. Anton Zdešar, delavčev sin, 7 mes., serophulosis.

Tujci.

8. decembra.

Pri **Matiču**: C. Deutscher, Mader, Peterka, Anton pl. Köbel, Koek, trgovci, z Dunaja. — Pickerl, trgovec, iz Prage. — Urbančič, posestnik, z Gorenjskega.

Pri **Slonu**: Biller, trgovec, iz Grada. — J. Rössler, Satler, Polak z Dunaja. — grofica Schaffgotsch iz Inomosta. Gober, trgovec, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		srakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	738.2	— 2.2	sl. vzh.	oblačno	0.00	
11. 2. u. pop.	738.9	1.6	"	jasno		
9. u. zveč.	739.8	— 3.5	"	"		

Srednja temperatura —1.4° C., za —0.8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

12. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 75 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	876 " " "
Kreditne akcijske	301 " 10 "
London	121 " 90 "
Srebro	— " " "
Francoski napoleond.	9 " 64 "
Cesarski cekini	5 " 78 "
Nemške marke	59 " 65 "

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkeje cen.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnate barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovan v Trstu 1882

s srebrno svetinjo.

AVGUST DRELSE,

tovarnar peči iz prstnih izdelkov, v Ljubljani.

Izdelovanje in zaloga najraznovrstnejših peči najnovejše sestave

belih in barvenih iz ognjesigurnega gradiva, elegantno in cenó.

Zaloga kemijskih aparatov z najšrim osteklenjem, kojega se ne primejo kisline.

Izvršuje naročila na cevi, nadstavce za dimnike z vetrnjakom, na stavbene okraske, rebra za cerkvene oboke, ognjesigurne opeke in vse v stroko prstnega blaga spadajoče predmete. (26)

Parno ribje olje

zoper bramorje, krvlee (rachitis), sušleo, kronične spuščaje itd. itd. se dobi v steklenicah po 60 kr. v lokarni Piccoli „pri angelju“ v Ljubljani (Dunajska cesta). — Zunanja naročila proti povzetju izneska. — Pri večjem nakupu rabat. (5)

Na najnovejši in najboljši način umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije. — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega (čevljarkega) mostu, I. nadstropje. (50—2)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (101)

Cenilniki gratis in franko.

OTOMANE,

!!gl. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popo-

no pozamenterijo, to je s čopli in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza, tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupecem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.